

עין משפט
גור מצוה

קח:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

מסורת הש"ס

(א) בית גז' (ב) לעיל
מ: קי. שטעט מו.
(ג) ותיקן חוקין ופריש'י
וק' בכרעטור' ליתא חייב
זאשס: (ד) ומרס' מ'ב. מ'ג.
(ה) ומרס' ה' (ו) מ'ין
(ז) ח'א' ובספ' פ"י (ח) פ'י'ר'
הירוש' (ט) פ'י'ר' מ'ן שלס'
הירוש'.

הגהות הב"ח
(א) נ' ד'יקן חספ'ס'
דרקני' נשכ': (ב) ס'ס רב'
ט'י'ומי' מ'מני' הכי' נשכ':
(ג) ר'י' ד'יה' ולא ה'ניח'יהו'
וכי' לבעל'ים ה'פ'י':
(ד) ויה' ונשכע' לו זאמ'ט'
מ' ח'כ'י:

הגהות הגר"א
[א] סתני' הגזול כי' לגני'
י'ב' נ'רס'ת' הרמב"ם ללחוי'
או לגני' זאש' ל' ל' ל' כי'
וה'ל' ש'ין לו ח'א'ס' ונכ'ס'
ול' מ'ר'ין אלא ש'יל' חספ'ס'
י'ו ז'פ' ח'כ'י' מ'שכ'ת'
עמ'ס' ח'כ'י' וכל' זו כ'ני'לה'
ק'י'מ'ת:

הא נשבע אע"פ ששילם למו משלם לבעל
הפקדון רבא דייק מסיפא (א) נשבע ולא רצה
לשלם מעמא דלא רצה לשלם הא שילם
אע"פ שנשבע למו משלם למו שהפקדון
אצלו לאבי קשיא סיפא אמר לך אביי
הכי קתני נשבע ולא רצה לשלם קודם
השבועה אלא לאחר השבועה למו משלם
לבעל הפקדון לרבא קשיא רישא אמר לך
רבא הכי קתני שילם ולא רצה לעמוד
בשבועתו אלא שילם למו משלם למו
שהפקדון אצלו חבוערו בעלים לשומר
ונשבע והוכר הגנב תבעו שומר והודה
תבעו בעלים וכפר והביאו עדים מי
נפטר הגנב בהודאת שומר או לא נפטר
הגנב בהודאת שומר אמר רבא אם באמת
נשבע נפטר הגנב בהודאת שומר אם בשקר
נשבע לא נפטר הגנב בהודאת שומר בעי
רבא עמד ליטבע בשקר ולא הניחוהו מהו
תיקו רב כהנא מתני הכי רב טובימי מתני (א)
יבעי רבא נשבע לשקר מהו תיקו תבעוהו
בעלים לשומר ושילם והוכר הגנב תבעוהו
בעלים והודה תבעו שומר וכפר והביאו
עדים נפטר גנב בהודאת בעלים או לא מי
אמרינן מצי אמר ליה שומר לבעלים אתון
כיון דשקליתו לכו דמו אסתלקוהו לכו
מהבא או דלמא מצי אמרי ליה כי היכי
דאת עברת לן מילתא אנן נמי עבדינן לך
מרחינן כתר גנבא שקלנא אנן דידן ושקיל
את דידך תיקו (א) אתמר גנבה באונס והוכר
הגנב אמר אביי אם שומר חנם הוא רצה
עושה עמו דין רצה נשבע אם שומר שבר
הוא עושה עמו דין ואינו נשבע רבא אמר
אחד זה ואחד זה עושה עמו דין ואינו נשבע
לימא פליגא אדרב הונא בר אבין דשלח
רב הונא בר אבין גנבה באונס והוכר
הגנב אם שומר חנם הוא רצה עושה עמו
דין רצה נשבע ואם שומר שבר הוא עושה
עמו דין ואינו נשבע אמר לך רבא הכא
במאי עסקינן יכגון שקדם ונשבע והא רצה
עושה עמו דין רצה נשבע קאמר הכי קאמר
רצה שומר חנם עומד בשבועתו רצה
עושה עמו דין רבה זוטרי בעי לה הכי
נגנבה באונס והחזיר גנב בבית שומר ומתה
בפשיעה מהו מי אמרינן כיון דנגנבה באונס
כליאי ליה שמירתו או דלמא כיון דהדרה
הדרה לשמירתו תיקו: מרנני (א) היכן פקדוני אמר לו אבד משביעך
אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו ושאלו משלם קרן [הודה מעצמו
משלם קרן וחומש ואשם] היכן פקדוני אמר לו גנב משביעך אני ואמר
אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם
קרן וחומש ואשם הגזול (א) את אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן
וחומש ואשם לבניו או לאחיו ואם אינו רוצה או שאין לו לזה ובעלי חוב
באין וגפרעים האומר לבנו קונם אי אתה נהנה משלי אם מת ירשנו
בחייו

תבעו שומר והודה תבעוהו בעלים והביאו עדים. משמע הודה
לאחר שאין צעל הדבר דלא הוה הודאה וימיה אמאי
לא בעי לענין קרן גופיה נשלל צאו עדים אי הוה הודאה או לאו
ואמאי נקט והביאו עדים משמע דלא
דמשום דלאקרו לא הוה מצי למיפסטי
הא דפשיע אס בקקר נשבע לא נפטר
הגנב כו': ולא הניחוהו מהו.
הקשה בקונט' אהך גירסא דגרסינן
אס כאלמנ נשבע לא נפטר גנב וכי'
דא"כ מאי בעי רבא עמד ליטבע
לשקר ולא הניחוהו מהו השמא נשבע
לשקר ממש דאסתליק ליה מצי דינא
דמו לא רמיא עליה כ"ש היכא דלא
נשבע דעליה רמיא לשלומי יש
מתרסי דכיון דלא הניחוהו ליטבע
מחל לו והכי נפטר נמי שומר כאלו
שומר נשבע כאלמנ ותו לא רמיא
עליה ולהכי קבעי ולא מילתא היא
דמשום דלא הניחוהו ליטבע לא מחל
לו ולא מיפטר שומר כהכי וכן פוסק
הג"ג דאע"פ שמתח לו השבועה
למנעב כשכיל קך לא מחל לו ממון
לגמרי וכל שכן היכא דלא מחל לו
שבועה אלא שלל הנימו ליטבע
בזאתה עשה:
נגנבה באונס. נראה דאין שום
גניבה קרויה אונס אלא
בלקטנים מוויין דפריש בקונט' וכן
קובע לעיל כהניטנס ודף (מ. מ.):
לבניו או לאחיו. נראה לבניו של
גזול או לאחיו של גזול
כלומר כחמילה לבניו אס יש לו דהס
קודמיס דלא ארס כחלק המגניעו
ומשכב איתו כאלו מת הוא והכי בניו
יורסיס חלקו עם אחיו והס אין כחיס
ממנו אלא מכת אציה דלכא כדלמר
כסוף מי שמת (ב"ב דף קנ"ט.) תחת
בסופו יכיו בניו הלכך אע"פ שאין
לאיניס בהן כלום שהרי יש לו להחזיר
גזילה אפי"ה הס קודמין כחלקו
מההוא טעמא דב"ב או לאחיו כשאין
לו בניס: לזה וכו' באין וגפרעי.
נראה לפרש ליה על הקרקע שלו
מאחרים אפי' בלא אפומיקי דקרקע
משועבד לבעל חוב ואח"כ נותן
קרקע שלו לבניו או לאחיו צעבור
הגזילה וכתו שאין הגזילה קיימת
וחחרים ב"ח ונפרעין מאותה קרקע
אע"ג דיס לו שאר נכסיס כמה לפרוע
ונראה דאין לרץ לומר כשעת
מימנו לבניו או לאחיו ע"מ שיפרעו
בעלי חוב מסך דכלאו הכי אין יכולין
לזכות שלא מדעתו ואס הגזילה
נעין לרץ לפרש שילהו עליה או
יעשה אפומיקי למלוה ויחזירנה
לבניו

היכן פקדוני. אמר
לשומר מסך היכן שורי
אמר ליה אבד והניחוהו
משלם קרן. וכלל
לא דאין כפל אלא כשיועין
נגנב. וחומש זאשס נמי לא
שירי אלא כשהודה. להכי
בגזול חנר והחזירו ויעיל
(ג.) הודה מעצמו. שלל
כאז עדים (ובשבוטת סח.
משלם קרן וחומש
ראשם. דכתיב לו מחל
אמר יטבע עלי נשקר
והכי נשבע עליה נמי לא
נא אלא שילם עליה. ויעיל
סח. דאע"פ דלא כחב
כהיא מפשה הודאה. כחב
דחתנא נחשס גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם וני ויחשס אפי
כא כלל אשס ויעיל
מ: מ'ין שטעט הפקדון
דלחיה כלא עד שמהו.
וכ כמרשע וכל להסתמי.
דכתיב כשבוטת גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם אפי' קונם וני'
אתה נהנה משלי. מחל
נכס. או מת יירשעו.
שלל אפי' עליו אלא כל זמן
שהנכסיס שלל. לפיכך
ירשעו אס מת (דורס' מ. כ.)

היכן פקדוני. אמר
לשומר מסך היכן שורי
אמר ליה אבד והניחוהו
משלם קרן. וכלל
לא דאין כפל אלא כשיועין
נגנב. וחומש זאשס נמי לא
שירי אלא כשהודה. להכי
בגזול חנר והחזירו ויעיל
(ג.) הודה מעצמו. שלל
כאז עדים (ובשבוטת סח.
משלם קרן וחומש
ראשם. דכתיב לו מחל
אמר יטבע עלי נשקר
והכי נשבע עליה נמי לא
נא אלא שילם עליה. ויעיל
סח. דאע"פ דלא כחב
כהיא מפשה הודאה. כחב
דחתנא נחשס גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם וני ויחשס אפי
כא כלל אשס ויעיל
מ: מ'ין שטעט הפקדון
דלחיה כלא עד שמהו.
וכ כמרשע וכל להסתמי.
דכתיב כשבוטת גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם אפי' קונם וני'
אתה נהנה משלי. מחל
נכס. או מת יירשעו.
שלל אפי' עליו אלא כל זמן
שהנכסיס שלל. לפיכך
ירשעו אס מת (דורס' מ. כ.)

היכן פקדוני. אמר
לשומר מסך היכן שורי
אמר ליה אבד והניחוהו
משלם קרן. וכלל
לא דאין כפל אלא כשיועין
נגנב. וחומש זאשס נמי לא
שירי אלא כשהודה. להכי
בגזול חנר והחזירו ויעיל
(ג.) הודה מעצמו. שלל
כאז עדים (ובשבוטת סח.
משלם קרן וחומש
ראשם. דכתיב לו מחל
אמר יטבע עלי נשקר
והכי נשבע עליה נמי לא
נא אלא שילם עליה. ויעיל
סח. דאע"פ דלא כחב
כהיא מפשה הודאה. כחב
דחתנא נחשס גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם וני ויחשס אפי
כא כלל אשס ויעיל
מ: מ'ין שטעט הפקדון
דלחיה כלא עד שמהו.
וכ כמרשע וכל להסתמי.
דכתיב כשבוטת גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם אפי' קונם וני'
אתה נהנה משלי. מחל
נכס. או מת יירשעו.
שלל אפי' עליו אלא כל זמן
שהנכסיס שלל. לפיכך
ירשעו אס מת (דורס' מ. כ.)

היכן פקדוני. אמר
לשומר מסך היכן שורי
אמר ליה אבד והניחוהו
משלם קרן. וכלל
לא דאין כפל אלא כשיועין
נגנב. וחומש זאשס נמי לא
שירי אלא כשהודה. להכי
בגזול חנר והחזירו ויעיל
(ג.) הודה מעצמו. שלל
כאז עדים (ובשבוטת סח.
משלם קרן וחומש
ראשם. דכתיב לו מחל
אמר יטבע עלי נשקר
והכי נשבע עליה נמי לא
נא אלא שילם עליה. ויעיל
סח. דאע"פ דלא כחב
כהיא מפשה הודאה. כחב
דחתנא נחשס גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם וני ויחשס אפי
כא כלל אשס ויעיל
מ: מ'ין שטעט הפקדון
דלחיה כלא עד שמהו.
וכ כמרשע וכל להסתמי.
דכתיב כשבוטת גזל חנר
נפריש נשא והחזירו את
משלם אפי' קונם וני'
אתה נהנה משלי. מחל
נכס. או מת יירשעו.
שלל אפי' עליו אלא כל זמן
שהנכסיס שלל. לפיכך
ירשעו אס מת (דורס' מ. כ.)